

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 355/2014
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 11- 11- 2014

- Σύνθεση Προδρεύων** : Ανδρέας Χαρλαύτης, ως αρχαιότερος Νομικός Σύμβουλος, ελλείπει Αντιπροέδρου
- Νομικοί Σύμβουλοι:** Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Βασιλική Πανταζή, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Αδαμαντία Καπετανάκη
- Εισηγήτρια** : Βασιλική Πανταζή, Νομική Σύμβουλος
- Αρ.Ερωτήματος :** 47048/27-6-2014 Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών-Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Δ/νσης Διοίκησης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού) του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Περίληψη ερωτήματος:** Εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις επανάληψης πειθαρχικής διαδικασίας κατά υπαλλήλου μετά την αρχειοθέτηση, κατά το άρθρο 8 παρ.4α του Ν.4198/2013, εκδοθείσας σε βάρος του καταδικαστικής ποινικής απόφασης.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Ε' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε, ομοφώνως, ως ακολούθως :

Ι.Α. Ο Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων που κυρώθηκε με το Ν.3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26) ορίζει τα εξής :
Άρθρο 114 Σχέση της πειθαρχικής διαδικασίας με την ποινική δίκη.....
"1. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από την ποινική ή άλλη δίκη

4. Αν μετά την έκδοση πειθαρχικής απόφασης με την οποία απαλλάσσεται ο υπάλληλος ή επιβάλλεται ποινή κατώτερη από την οριστική παύση, εκδοθεί αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου με την οποία διαπιστώνονται πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση παραπτώματος της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 109 του παρόντος, η πειθαρχική διαδικασία επαναλαμβάνεται με τη διαδικασία του άρθρου 143. Επίσης επαναλαμβάνεται η πειθαρχική διαδικασία, αν μετά την έκδοση καταδικαστικής πειθαρχικής απόφασης, με την οποία επιβάλλεται οποιαδήποτε ποινή, εκδοθεί αμετάκλητη αθωωτική ποινική απόφαση ή αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα για την πράξη ή την παράλειψη, για την οποία τιμωρήθηκε πειθαρχικά ο υπάλληλος.

5. Η επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας επιτρέπεται και όταν έχει εκδοθεί καταδικαστική πειθαρχική απόφαση, χωρίς να έχει λάβει υπόψη καταδικαστική ποινική απόφαση που προηγήθηκε".

Άρθρο 115 Αυτοτέλεια κολασίμου του πειθαρχικού παραπτώματος.

"Σε περίπτωση αποκατάστασης, απονομής χάριτος ή άρσης με οποιονδήποτε άλλο τρόπο του κολασίμου ή μεταβολής των συνεπειών της ποινικής καταδίκης, δεν αίρεται το πειθαρχικώς κολάσιμο της πράξης".

Άρθρο 143 Επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας

"1. Την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 114 του παρόντος, μπορούν να ζητήσουν: α) τα όργανα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 123 του παρόντος, όταν έχει εκδοθεί καταδικαστική ποινική απόφαση και β) ο υπάλληλος, όταν έχει εκδοθεί αθωωτική ποινική απόφαση εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) έτους από τη δημοσίευσή της.

2. Η αίτηση για την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας απευθύνεται στο αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο ή στο Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο κατά περίπτωση, στο οποίο υπαγόταν ο υπάλληλος κατά το χρόνο τέλεσης του παραπτώματος.

3. Αν έχει εκδοθεί καταδικαστική ποινική απόφαση, κατά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας, μπορεί να επιβληθεί πειθαρχική ποινή ανώτερη από αυτήν που είχε επιβληθεί. Αν έχει εκδοθεί αθωωτική ποινική απόφαση, μπορεί να επιβληθεί ελαφρότερη ποινή ή να απαλλαγεί ο υπάλληλος. Αν ο υπάλληλος είχε τιμωρηθεί με οριστική ή προσωρινή παύση ή υποβιβασμό, το υπηρεσιακό συμβούλιο μπορεί μετά την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας και την έκδοση απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου να αποφασίσει και τη βαθμολογική ή μισθολογική του αποκατάσταση. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, ο υπάλληλος παραμένει υπεράριθμος και καταλαμβάνει την πρώτη θέση που κενώνεται".

Ο Υπαλληλικός Κώδικας προβλέπει την ανεξαρτησία της πειθαρχικής από την ποινική δίκη. Παρά την αυτοτέλεια όμως της πειθαρχικής δίκης, ο ως άνω Κώδικας προβλέπει (αρ.114 παρ.4 και 5) τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πειθαρχική διαδικασία μπορεί να επαναληφθεί. Ειδικότερα, προβλέπεται και η δυνατότητα επανάληψης της πειθαρχικής διαδικασίας στην περίπτωση κατά την οποία έχει εκδοθεί αθωωτική πειθαρχική απόφαση και μετά από αυτή εκδόθηκε αμετάκλητη καταδικαστική ποινική απόφαση με την οποία διαπιστώνονται πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση παραπτώματος, το οποίο δικαιολογεί την πειθαρχική ποινή της οριστικής παύσης.

B. Ο Ν.4198/2013(ΦΕΚ Α' 215/11-10-2013) που επιγράφεται "Πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και προστασία των θυμάτων αυτής και άλλες διατάξεις"ορίζει τα εξής :

Άρθρο 8

".....4. α.Ποινές στερητικές της ελευθερίας διάρκειας μέχρι έξι μηνών που έχουν επιβληθεί με αποφάσεις , οι οποίες έχουν εκδοθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εφόσον οι αποφάσεις αυτές δεν έχουν καταστεί αμετάκλητες και οι επιβληθείσες ποινές δεν έχουν εκτιθεί με οποιονδήποτε τρόπο μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, παραγράφονται και δεν εκτελούνται, υπό τον όρο ότι ο καταδικασθείς δεν θα τελέσει μέσα σε δύο έτη από τη δημοσίευση του νόμου αυτού , νέα από δόλο αξιόποινη πράξη, για την οποία θα καταδικασθεί, αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας ανώτερη των έξι μηνών. Σε περίπτωση νέας καταδίκης ο καταδικασθείς εκτίει αθροιστικά, μετά την έκτιση της νέας ποινής και τη μη εκτιθείσα , και δεν υπολογίζεται στο χρόνο παραγραφής της μη εκτιθείσας ποινής, ο διανυθείς χρόνος από τη δημοσίευση του νόμου αυτού μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη για τη νέα πράξη.

β.Οι μη εκτελεσθείσες κατά τα ανωτέρω αποφάσεις τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα ή δημόσιου κατηγορού. Η παραγραφή των ποινών δεν κωλύει την επιβολή των κατά νόμο προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων στις υποθέσεις αυτές.

γ.Εξαιρούνται των ως άνω ρυθμίσεων αποφάσεις που αφορούν παραβάσεις των άρθρων,167,189,235,236,237,242,256,258,259,292,309,334 παράγραφος 3,372,382 και 390 του Ποινικού Κώδικα. Ομοίως εξαιρούνται αποφάσεις που αφορούν παραβάσεις: α) του ν.2168/1993, β) του άρθρου 6 του ν.456/1976,γ) της Α5/3010 από 14.8.1985 απόφασης του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Β'593) ,δ) του άρθρου 41 ΣΤ' του ν.2725/1999, ε. του άρθρου 268 του ν.δ. 86/1969".

Άρθρο 10

"Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως".

Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 2 παρ.1 του Π.Κ που ορίζει ότι, αν από την τέλεση της πράξης έως την αμετάκλητη καταδίκη της ισχυσαν δύο ή και περισσότεροι νόμοι, εφαρμόζεται αυτός που περιέχει τις ευμενέστερες για τον κατηγορούμενο διατάξεις, προκύπτει ότι καθιερώνεται η αρχή της αναδρομικότητας του επεικέστερου νόμου που ίσχυσε από την τέλεση της πράξης μέχρι το χρόνο της αμετάκλητης εκδίκασης της υπόθεσης , ενώ είναι πρόδηλο ότι ευμενέστερος για τον κατηγορούμενο είναι και ο νόμος που θεσπίζει παραγραφή των ποινών , αφού πρόκειται για ουσιαστικού δικαίου διάταξη (ΑΠ (ποιν.)993, 774/2012 ΝΟΜΟΣ).

Εξάλλου, κατ' άρθρο 546 του ΚΠΔ «1. Η καταδικαστική απόφαση και κάθε διάταξη του δικαστή ή του εισαγγελέα εκτελείται μόλις γίνει αμετάκλητη εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά σε ειδικές περιπτώσεις. 2.Αμετάκλητη , είναι η απόφαση κατά της οποίας δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο ή δεν ασκήθηκε μέσα στην νόμιμη προθεσμία το επιτρεπόμενο ένδικο μέσο ή ασκήθηκε εμπρόθεσμα και απορρίφθηκε».

Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 489 παρ.1 περ. β' του ΚΠΔ εκείνος που καταδικάστηκε και ο Εισαγγελέαςέχουν δικαίωμα να ασκήσουν έφεση:β) κατά της απόφασης του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου αν με αυτή καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος σε ποινή φυλάκισης πάνω από τρεις (3) μήνες ή

σε χρηματική ποινή πάνω από δύο χιλιάδες (ευρώ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 504 παρ.1 εδ. α' του ΚΠΔ, όταν ο νόμος δεν ορίζει ειδικά κάτι άλλο, αίτηση αναίρεσης επιτρέπεται μόνο κατά της απόφασης που, όπως απαγγέλθηκε, δεν προσβάλλεται με έφεση και κατά της απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, που εκδόθηκε ύστερα από άσκηση έφεσης, αν με τις αποφάσεις αυτές το δικαστήριο αποφάνθηκε τελειωτικά για την κατηγορία ή αν έπαυσε οριστικά ή κήρυξε απαράδεκτη την ποινική δίωξη (άρθρο 370ΠΚ)....

Τέλος, κατ' άρθρο 568 του ΚΠΔ «*Η ποινή που επιβλήθηκε εξαλείφεται:*
α) με την παραγραφή, σύμφωνα με όσα ορίζει ο ποινικός κώδικας και β) με την αμνηστία».

Από τις παραπάνω διατάξεις του άρθρου 8 παρ.4α,β του Ν.4198/2013 (ταυτόσημες προς τις προϊσχύσασες διατάξεις του άρθρου 2 Ν.4043/2012 και του άρθρου 32 Ν.3346/2005) προκύπτει ότι οι επιβληθείσες μέχρι την 11 Οκτωβρίου 2013 ποινές έως έξι μηνών, εφ' όσον δεν έχουν καταστεί αμετάκλητες και δεν έχουν μέχρι την άνω ημεροχρονολογία εκτιθεί, παραγράφονται και δεν εκτελούνται, υπό τον όρο ότι ο καταδικασθείς δεν θα τελέσει μέσα σε δύο έτη από την άνω δημοσίευση του νόμου αυτού (11-10-2013), νέα από δόλο αξιόποινη πράξη για την οποία θα καταδικασθεί αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας, ανώτερη των έξι μηνών, ενώ οι μη εκτελεσθείσες κατά την παρ.4α (του άνω άρθρου) αποφάσεις τίθενται στο αρχείο με πράξη του αρμοδίου εισαγγελέα ή δημοσίου κατηγορού με περίπτωση, σε οποιοδήποτε διαδικαστικό στάδιο και αν ευρίσκονται. Είναι προφανής και σαφής ο σκοπός του νομοθέτη να αποσυμφωρήσει τα δικαστήρια από υποθέσεις που κρίθηκαν αυθεντικά ως ήσσονος σημασίας με κριτήριο το ύψος της επιβληθείσας ποινής (10/2013 γν.Εισ.ΑΠ.ΝΟΜΟΣ, αιτιολογική έκθεση επί των διατάξεων του άρθρου 2 του Ν.4043/2012, ΑΠ (ποιν.)683/2012 ΝΟΜΟΣ).

Οι διατάξεις της παρ. 4 α, β του άρθρου 8 του Ν.4198/2013, σύμφωνα και με την από το άρθρο 94 παρ.3 του ΠΚ καθιερωθείσα αρχή της αυτοτέλειας των ποινών που έχουν συνεπιμετρηθεί στη "συνολική ποινή", αναφέρονται και στις επιμέρους ποινές, έστω και αν έχουν συνεπιμετρηθεί αυτές στη συνολική ποινή (ΑΠ (ποιν.)1380/2013, 1382/2013, 1338/2013, 1345/2013 ΝΟΜΟΣ).

Περαιτέρω, με τις ρυθμίσεις της παρ.4α του άρθρου 8 του ανωτέρω νόμου και κυρίως με την πρόβλεψη ότι «σε κάθε περίπτωση νέας καταδίκης ο καταδικασθείς εκτίει αθροιστικά, μετά την έκτιση της νέας ποινής και τη μη εκτιθείσα....» δεν επέρχεται αλλαγή στις διατάξεις του ΚΠΔ που προβλέπουν τα περί εκτέλεσης των αποφάσεων, αφού η μη εκτιθείσα ποινή, που έχει επιβληθεί με απόφαση η οποία θα τεθεί στο αρχείο «υπό όρον», θα εκτελεσθεί αθροιστικά μετά την παραβίαση του «όρου» μόνον όταν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις που προβλέπονται από τον ΚΠΔ (άρθρ.546 επ). Δηλαδή η διαδικαστική πορεία της υπόθεσης που είχε τεθεί στο αρχείο, εφ' όσον υπάρξει νέα καταδίκη, θα συνεχιστεί, χωρίς οποιαδήποτε αποστέρηση δικαιωμάτων του καταδικασθέντος κατηγορουμένου από το δικονομικό σημείο στο οποίο η υπόθεση ευρισκόταν την 11-10-2013 (ΑΠ(ποιν.) 993/2012, 683/2012 676/2012 ΝΟΜΟΣ).

II. Με το με αρ.πρωτ. 47048/27-6-2014 έγγραφο της Γενικής Δ/νσης Οικονομικών Υπηρεσιών , Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Δ/νση Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Υποστήριξης)του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τα μνημονευόμενα σ' αυτό έγγραφο που επισυνάπτονται, δίδεται ότι με τη με αρ.330/30-5-2012 απόφαση του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Γρεβενών, ο Λ. Κ. , υπάλληλος του Κλάδου ΔΕ φύλαξης του Καταστήματος Κράτησης Γρεβενών κρίθηκε ένοχος για σωματική βλάβη κατά συρροή και συγκεκριμένα ένοχος για σωματική βλάβη σε βάρος δύο παθόντων και του επιβλήθηκε μια συνολική ποινή φυλάκισης 6 μηνών με τριετή αναστολή, αποτελούμενη από την ισοβαρή ποινή φυλάκισης των 4 μηνών της α' πράξης ως ποινής βάσης που επαυξάνει κατά 2 μήνες από την άλλη ποινή φυλάκισης της β' πράξης. Η ως άνω ποινική υπόθεση, μετά την άσκηση έφεσης από τον Λ.Κ κατά της παραπάνω πρωτόδικης καταδικαστικής απόφασης, για την οποία είχε προσδιορισθεί δικάσιμη η 14-1-2014 στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο Γρεβενών, τέθηκε στο αρχείο, κατ' άρθρο 8 παρ.4α του Ν.4198/2013, με τη με στ.50/21-10-2013 πράξη της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Γρεβενών, η αρχειοθέτηση δε αυτή βεβαιώνεται και στο με αρ.πρωτ. 477/24-9-2014 έγγραφο του Πρωτοδικείου Γρεβενών, στο οποίο επισυνάπτεται η ως άνω πράξη (50/2013).

Ενόψει της καταδικαστικής απόφασης 330/30-5-2012 του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Γρεβενών και δεδομένου ότι με τη με αρ.ΕΠ 194/2012/16-12-2011) προγενέστερη απόφαση του Πρωτοβάθμιου Ειδικού -Υπηρεσιακού Πειθαρχικού Συμβουλίου Υπαλλήλων των Καταστημάτων Κράτησης του Υπουργείου Δικαιοσύνης (συνεδρίαση κατά την 8-12-2011) ο υπάλληλος Λ.Κ. κηρύχθηκε αθώος του προβλεπομένου από τις διατάξεις των άρθρων 27 παρ. 1, 106 και 109 Υ.Κ. πειθαρχικού αδικήματος της χαρακτηριστικώς ανάξιας για υπάλληλο διαγωγής (από κοινού με άλλους πρόκληση σωματικής βλάβης στους Μ.Τ. και Α.Δ.), ερωτάται , με το ίδιο ως άνω έγγραφο, *εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας* .

III. Από το σύνολο των προεκτεθεισών διατάξεων σε συνδυασμό με το διδόμενο πραγματικό προκύπτουν τα εξής:

Η με αρ. 330/30-5-2012 απόφαση του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Γρεβενών, με την οποία ο υπάλληλος Λ.Κ. καταδικάσθηκε για σωματική βλάβη δεν είναι αμετάκλητη , αφού ασκήθηκε κατ' αυτής έφεση από τον κατηγορούμενο υπάλληλο, η οποία αρχειοθετήθηκε από τον Εισαγγελέα, κατ' άρθρο 8 παρ.4α του Ν.4198/2013 , πριν την εκδίκασή της κατά την προσδιορισθείσα δικάσιμη της 14-1-2014 και παραμένει εκκρεμής. Αυτή δε η ασκηθείσα έφεση δεν εισάγεται προς εκδίκαση και αν εισαχθεί, κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτησή της, ούτε χωρεί κατ' αυτής αναίρεση. Αν όμως συντρέξει περίπτωση πληρώσεως του όρου υπό τον οποίο τελεί η ανωτέρω παραγραφή της ποινής , τότε η ποινική υπόθεση μέλλει να επανεκκινήσει και να συνεχίσει διαδικαστικά από το δικονομικό σημείο που ευρισκόταν την 13-10-2013, δηλαδή θα ανασυρθεί από το αρχείο η πρωτόδικη ποινική απόφαση και η ασκηθείσα κατ' αυτής έφεση και θα συζητηθεί η τελευταία, κατά δε της επ' αυτής αποφάσεως συγχωρείται αναίρεση (ΑΠ (ποιν.)1808/2007 ΝΟΜΟΣ).

Περαιτέρω δε και ενόψει του ότι, κατ' άρθρο 114 παρ.4 του Υπαλληλικού Κώδικα, νόμιμη προϋπόθεση για την επανάληψη της πειθαρχικής διαδικασίας κατά την οποία ο υπάλληλος είχε αθωωθεί, είναι να εκδοθεί , μεταγενέστερη της πειθαρχικής απόφασης, αμετάκλητη καταδικαστική ποινική απόφαση, αφού η ως άνω 330/2012

πρωτόδικη ποινική καταδικαστική απόφαση κατά του υπαλλήλου Λ.Κ. δεν έχει καταστεί αμετάκλητη , δεν συντρέχει περίπτωση επανάληψης της πειθαρχικής διαδικασίας που είχε ασκηθεί εναντίον του και επί της οποίας είχε εκδοθεί αθωωτική απόφαση .

VI. Συνεπώς, επί του τεθέντος ερωτήματος προσήκει, κατά την ομόφωνη γνώμη του Ε' Τμήματος του ΝΣΚ , αρνητική απάντηση.

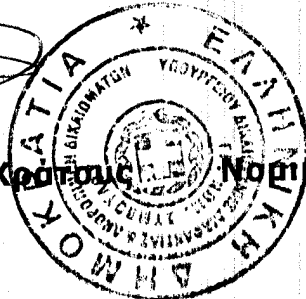
Θεωρήθηκε

Αθήνα , 18 -11- 2014

Ο Προεδρεύων

Ανδρέας Χαρλαύτης

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Η Εισηγήτρια

Βασιλική Πανταζή

Νομική Σύμβουλος του Κράτους